

Psycho Sociale Arbeidsbelasting

Webinar SCCM
17 juni 2014

Tamara Onos
Auxilium HSE

Onderwerpen webinar

- Relevantie PSA
- Onderwerpen PSA
- Arbowet- en regelgeving
- PSA in praktijk
- Inventarisatie van vragen die leven

Relevantie PSA – cijfers EU-OSHA

- 50% werknemers vindt stress veel voorkomend verschijnsel op het werk
- 50-60% verloren werkdagen veroorzaakt door werkgerelateerde stress
- 40% zegt “Organisatie gaat niet goed om met stress”

Onderwerpen PSA

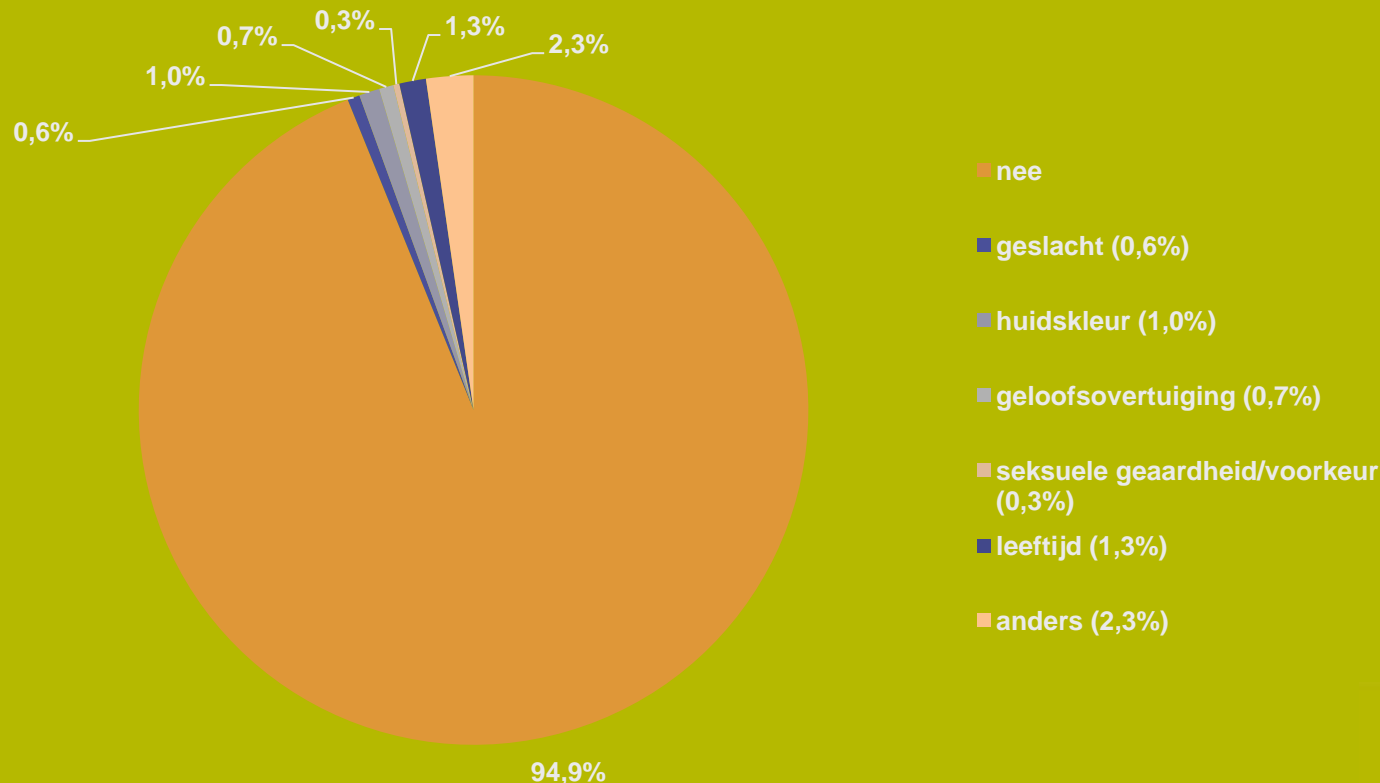
- Direct of indirect onderscheid (dit noemen we discriminatie)
- Seksuele intimidatie
- Agressie en geweld
- Pesten
- Werkdruk

Direct of indirect onderscheid

Levensovertuiging
Burgerlijke Staat
Politieke Overtuiging
Handicap
Soort Contract
Leeftijd
Godsdienst
Geslacht
Ras
Arbeidsduur
Transseksualiteit
Geaardheid
Nationaliteit

Discriminatie cijfers NEA

Bent u in de afgelopen 12 maanden persoonlijk gediscrimineerd?

Bron: Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2013 (TNO / CBS)

Seksuele intimidatie

Definitie

- Verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag
- Seksuele connotatie
- Aantasting waardigheid
- Subjectief

Kunt u aangeven in welke mate u de afgelopen 12 maanden persoonlijk te maken heeft gehad met:

Ongewenste seksuele aandacht	gem	man	vrouw	15-24 jr	25-54 jr	55-64 jr
Klanten	5,3%	1,8%	9,0%	9,3%	4,9%	3,2%
Leidinggevenden/collega's	1,8%	0,8%	3,0%	2,3%	2,0%	0,9%

Agressie en geweld

Definitie

- Fysiek of psychisch
- Lastig gevallen, bedreigd, aangevallen

Oorzaken

- Frustratie
- Instrumentele agressie
- Alcohol en drugs
- Psychopathologisch

Agressie/geweld cijfers NEA

Kunt u aangeven in welke mate u de afgelopen 12 maanden persoonlijk te maken heeft gehad met:

Intimidatie	gem	man	vrouw	15-24 jr	25-54 jr	55-64 jr
Klanten	19,4%	16,2%	22,9%	22,1%	19,1%	18,5%
Leidinggevenden/collega's	10,7%	12,1%	9,1%	6,2%	11,3%	12,1%
<hr/>						
Lichamelijk geweld	gem	man	vrouw	15-24 jr	25-54 jr	55-64 jr
Klanten	6,1%	4,2%	8,1%	6,0%	6,2%	5,6%
Leidinggevenden/collega's	0,6%	0,8%	0,4%	1,2%	0,5%	0,3%

Pesten

Definitie

- Intimiderende handelingen of gedrag (verbaal/psychisch)
- Structureel en frequent
- Door een zelfde persoon of groep personen
- Ongelijke machtsverhoudingen

Kunt u aangeven in welke mate u de afgelopen 12 maanden persoonlijk te maken heeft gehad met:

Pesten	gem	man	vrouw	15-24 jr	25-54 jr	55-64 jr
Klanten	5,8%	5,9%	5,6%	5,5%	6,3%	1,5%
Leidinggevenden/collega's	7,1%	8,0%	6,1%	5,6%	7,6%	6,4%

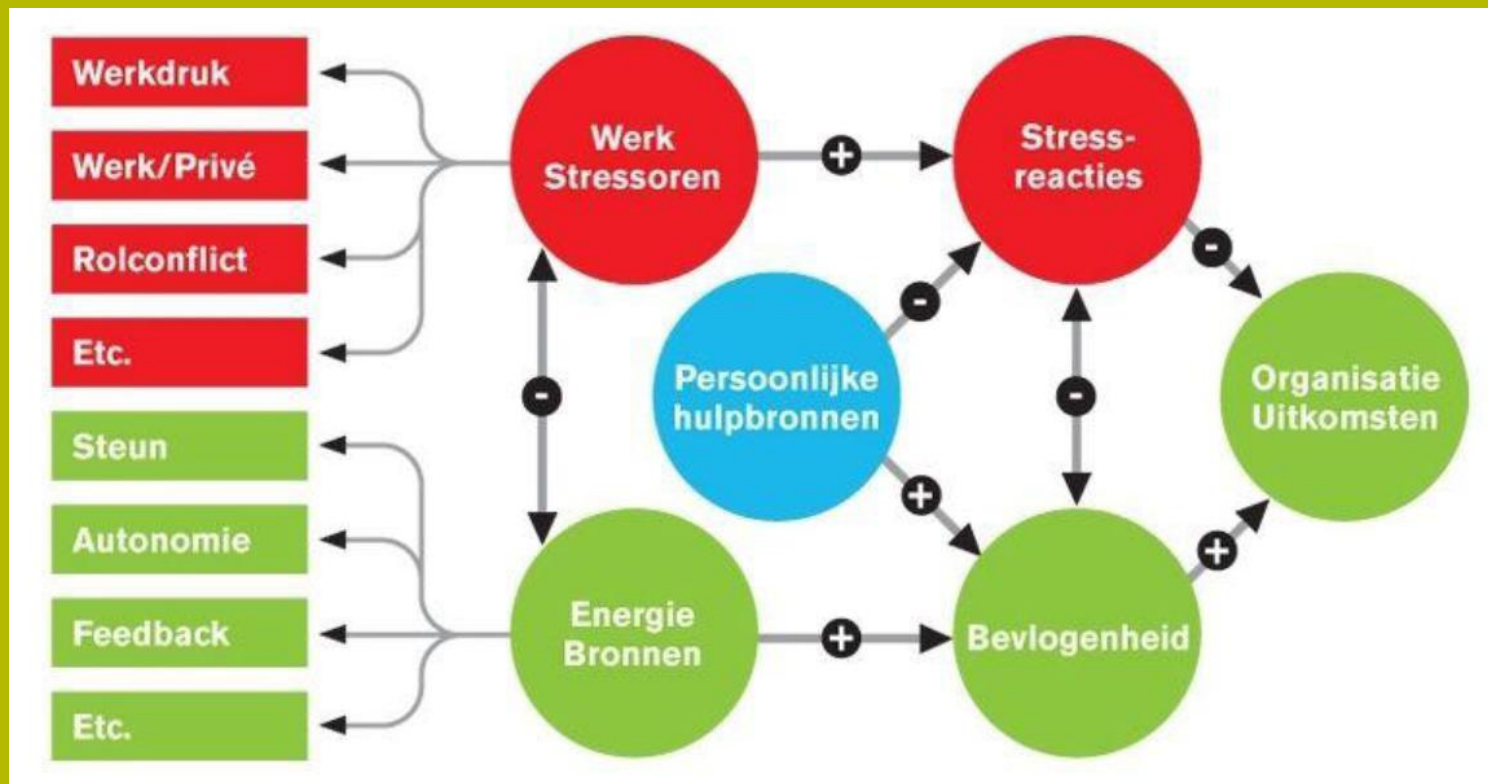
Werkdruk (1)

Definitie

- Disbalans tussen werkbelasting en belastbaarheid
- Werkbelasting: kwalitatieve en kwantitatieve taakeisen
- Belastbaarheid: o.m. regelmogelijkheden, omgevingsaspecten en persoonlijke eigenschappen

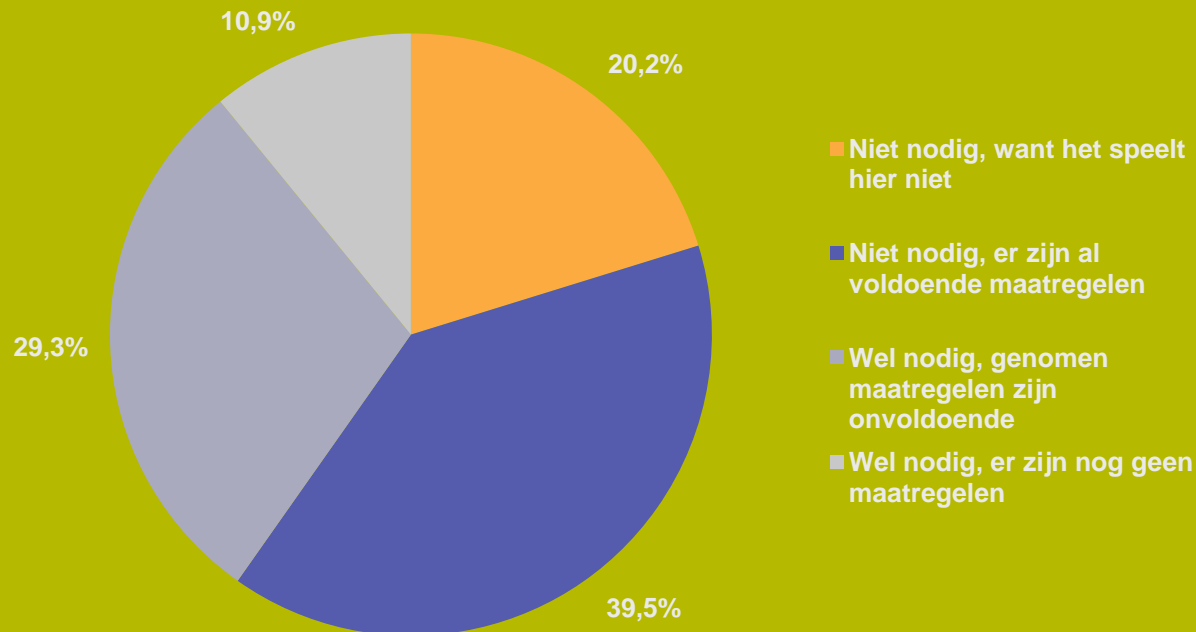
Werkdruk (2)

Job Demands-Resources (JD-R) model (Bakker, Demerouti, De Boer & Schaufeli)

Werkdruk (3)

Vindt u het nodig dat uw bedrijf maatregelen treft tegen werkdruk?

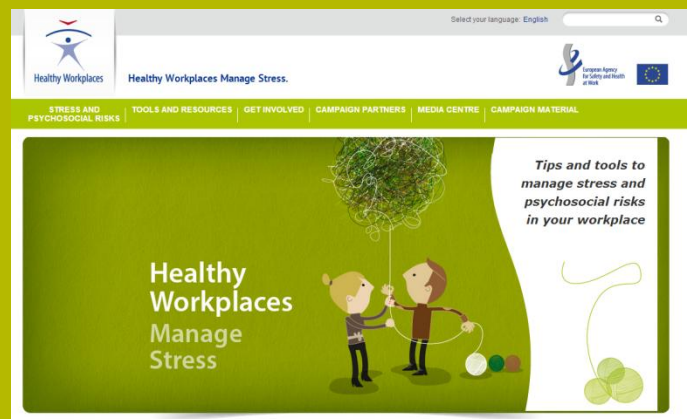

Werkdruk campagnes

Check je werkstress

Healthy workplaces manage stress

Arbowet- en regelgeving (1)

Arbowet, artikel 1 Definities

- e.** psychosociale arbeidsbelasting: de factoren direct of indirect onderscheid met inbegrip van seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk, in de arbeidssituatie die stress teweeg brengen;
- f.** stress: een toestand die als negatief ervaren lichamelijke, psychische of sociale gevolgen heeft;

Arbowet- en regelgeving (2)

Arbowet, artikel 3 Arbobeleid

Lid 1. De werkgever zorgt voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten en voert daartoe een beleid dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden....

Lid 1b. Gevaren en risico's beperken conform arbeidshygiënische strategie

Lid 1c. Aanpassen werk aan persoonlijke eigenschappen werknemers

Lid 1d. Monotone en tempogebonden arbeid voorkomen

Lid 2. een beleid gericht op het voorkomen dan wel beperken
PSA

Arbowet- en regelgeving (3)

Arbowet, artikel 5 Risico-Inventarisatie en -Evaluatie

- Schriftelijk
- Risico's die de arbeid met zich meebrengt
- Plan van aanpak
- Actueel

Arbobesluit, artikel 2.15 lid 1 PSA

- Risico's t.a.v. PSA beoordelen
- In plan van aanpak maatregelen vaststellen
- Maatregelen uitvoeren

Inventarisaties PSA

Schriftelijke vragenlijsten gericht op werkgebonden factoren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Job Content Questionnaire (Karasek) ▪ MTO, Medewerker Tevredenheid Onderzoek ▪ WEB monitor, Werkstressoren Energiebronnen Burnout model
Schriftelijke vragenlijsten gericht op werkgebonden en persoonsgebonden factoren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VBBA, Vragenlijst Beleving en Beoordeling van de Arbeid, (Van Veldhoven, 1996) ▪ VOS-D, Vragenlijst Organisatiestress, (Katholieke Universiteit Nijmegen, Vakgroep Psychologie van Arbeid en Organisatie) ▪ VAG, Vragenlijst Arbeid en Gezondheid (TNO Arbeid, ca 1970) ▪ JSS, Job stress survey ▪ WES, Work Experience Scan ▪ Gezondheidsspiegel/PMO
Taakkenmerken benadering	<ul style="list-style-type: none"> ▪ WEBA-NOVA, Welzijn Bij de Arbeid (TNO, Kwaliteit van leven) ▪ Tripod Sigma (TNO, Kwaliteit van leven)
Schriftelijke vragenlijsten gericht op persoonsgebonden factoren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VOEG: Vragenlijst Onderzoek Ervaren Gezondheid (Dirken, 1969) ▪ UCL: Utrechtse Copinglijst (Schreurs, e.a. 1984) ▪ UBOS (Utrechtse Burnout schaal) ▪ WAI (Tuomi et al, 1998)
Checklists voor knelpunteninventarisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Checklists Handboek Werkstress (Kompier en Marcelissen, 1990)
Checklist voor normtijden en productiviteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Multimomentopnamen (MMO)

Arbowet- en regelgeving (4)

Arbowet, artikel 8 Voorlichting en onderricht

- Risico's verbonden aan arbeid
- Maatregelen om risico's te beperken of voorkomen
- Naleving instructies

Arbobesluit, artikel 2.15 lid 2 PSA

- Voorlichting over risico's PSA en maatregelen

Arbowet, artikel 18 Arbeidgezondheidskundig Onderzoek

- Werkgever biedt onderzoek aan
- Werknemer niet verplicht dit af te nemen

Arbowet- en regelgeving (5)

Arbocatalogi

- Afhankelijk van branche

BETER MET ARBO

Tekstgrootte: []

Home - Werkdruk - Algemeen

- Over Beter met Arbo
- Bedrijfs hulpverlening
- Werkdruk
- Ongewenst gedrag
- Fysieke belasting
- Gevaarlijke stoffen
- Biologische agentia
- Niet-ioniserende straling
- Overige risico's

Zoeken

typ hier uw zoekterm

zoeken

- Discussieforum
- Nieuwsbrieven
- Colofon

Werkdruk

Algemeen | Regels | Normen | Meten | Criteria | Links

Werkdruk

Werkdruk is wat anders dan het druk hebben op je werk. Zolang je het als werknemer kunt bolwerken, hoeft het niet tot problemen te leiden. Werkdruk is niet altijd negatief, we hebben het ook nodig om goed te presteren. De begrippen 'werkdruk' en 'werkstress' worden vaak door elkaar gebruikt. Essentieel hierbij is de balans tussen werkplezier en belastende factoren. Is dit uit balans dan is er sprake van werkdruk. Onderzoek en aanpak van werkdruk is lastig omdat:

- Oorzaken van werkdruk
- De balans tussen werkplezier en belastende factoren

Werkstress' is de balans tussen werkplezier en belastende factoren. Is dit uit balans dan is er sprake van werkdruk. Onderzoek en aanpak van werkdruk is lastig omdat:

Oplossingen

Uitvoerder B&U

Onder de verzamelnaam uitvoerder B&U valt ook de hoofduitvoerder B&U. De uitvoerder heeft door de werkdruk (tijdsdruk en geestelijke belasting) een (geringe) kans op overspannenheid. Indien hij meewerkend uitvoerder is die ook reguliere bouwplaatswerkzaamheden verricht, dan is hij ook blootgesteld aan de risico's die dat bouwplaatsberoep met zich meebrengt.

Het belangrijkste risico voor de uitvoerder B&U is:

- Werkdruk

A+O fonds Gemeenten

Zoek naar

A- A A+

Home | Actueel | Programma's | Praktijkverhalen | Subsidies | Publicaties | Activiteiten

Meld je aan voor onze digitale nieuwsbrief

Uw naam

Uw email

Basis op orde

Gezond en duurzaam werken

A+O fonds Gemeenten > Programma's > Basis op orde > Gezond en duurzaam werken > Publicaties >

Arbocatalogus Gemeenten

arbocatalogus agressie en geweld (12/30/11 - 3.3 Megabyte)

PSA aanpak in bedrijven

Beleid

- Beleidsverklaring waarin PSA is opgenomen

Planning

- Risico-Inventarisatie en –Evaluatie en Plan van Aanpak
- Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek
- Registratie ongevallen (inclusief agressie incidenten)
- Vertrouwenspersoon

Implementatie en uitvoering

Maatregelen bepalen o.b.v. RI&E en waar mogelijk informatie uit bovenstaande bronnen

Voorbeelden (1)

Bouwbedrijf

- Hinder voor omwonenden/voorbijgangers
- ‘Gevoelige bouwwerken’

Maatregelen

- Informeren omwonenden/voorbijgangers (van A naar Beter)
- Cursus omgaan met agressie
- Project RI&E
- Locale beveiliging
- Niet traceerbare nummerborden

Voorbeelden (2)

Advocatenkantoor

- Prestatiedruk
- Norm is minimaal 60 uur
- Parttime betekent einde carrière

Maatregelen

- Stellingname door management
- Ook partners met deelcontract
- Bespreekbaar maken werkdruk
- Optimaliseren randvoorwaarden (computersystemen, administratieve ondersteuning)
- Normaliseren/limiteren bereikbaarheid
- Werk/privé vergemakkelijken: sport, kapper, stomerij, etc

23 December 2011 Last updated at 11:59 GMT

Volkswagen turns off Blackberry email after work hours

COMMENTS (256)

Volkswagen has agreed to stop its Blackberry servers sending emails to some of its employees when they are off-shift.

The carmaker confirmed it made the move earlier this year following complaints that staff's work and home lives were becoming blurred.

The restriction covers employees in Germany working under trade union negotiated contracts.

Campaigners warned that the move would not be suitable for all companies.

UK unions have warned that VW-style email restrictions might not suit other companies

Voorbeelden (3)

Gemeente

- Hinder klimaat / klachten beeldschermwerk
- Klimaat- en ergonomisch onderzoek: mogelijk deel klachten gerelateerd aan ervaren werkdruk

Aanpak

- Afdelingsgesprek

Maatregelen

- Betere informatieverstrekking reorganisatie
- Verbetering vastleggen taken/verantwoordelijkheden
- Bijscholing computersystemen
- Afspraken over hulp aan elkaar binnen de afdeling
- Versterken houding leidinggevenden richting MT

Meer informatie (1)

Ministerie SZW – Nederlands Focal Point
Check je werkstress

www.arbokennisnet.nl – dossiers PSA

SCCM

Informatieblad PSA 2009

Wetgevingsdocument PSA 2014

Meer informatie (2)

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Selecteer talen:

Google™ Aangepast

U bent hier: [Home](#) → [Thema's](#) → [Stress en psychosociale risico's](#)

Menu

- [Over ons](#)
- [Praktische oplossingen](#)
- [Europese Waarnemingspost voor Risico's](#)
- [Thema's](#)
- [Aandoeningen aan het bewegingsapparaat](#)
- [Arbeidswereld in verandering](#)
- [Bedrijfsaspecten van veiligheid en gezondheid op het werk](#)
- [Bevordering van gezondheid op het werk](#)

Psychosociale risico's en stress op het werk

Psychosociale risico's en werkgerelateerde stress behoren tot de grootste bedreigingen voor de veiligheid en de gezondheid op het werk. Zij hebben een belangrijke impact op de gezondheid van personen, organisaties en nationale economieën. Ongeveer de helft van de Europese werknemers is van mening dat stress algemeen voorkomt op de werkplek en stress veroorzaakt nagenoeg de helft van alle verloren werkdagen. Evenals bij vele andere problemen op het gebied van de geestelijke gezondheid, is er vaak sprake van onbegrip over of negatieve attitudes tegenover stress. Wanneer stress echter als een organisatorisch probleem wordt gezien in plaats van een persoonlijk falen, kunnen psychosociale risico's en stress even beheersbaar zijn als alle andere gezondheids- en veiligheidsrisico's op het werk.

Wat zijn psychosociale risico's en stress?

Vragen?

Afsluiting

Morgen ontvangen alle deelnemers een e-mail voor een evaluatie. Graag horen wij uw reactie!

Hartelijk dank voor uw deelname!